

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-10-13
Besvaras senast
2025-11-04

Till migrationsminister Johan Forssell (M)

2025/26:61 Förslag att avskaffa permanenta uppehållstillstånd

Permanent uppehållstillstånd är inte bara ett juridiskt dokument – det är ett löfte om trygghet, möjlighet till framtidsbygge och ett erkännande av en persons rätt att avsluta sin flykt. Det har varit en bärande del av svensk migrationspolitik i decennier.

Regeringen har nu aviserat förslag om att avskaffa permanenta uppehållstillstånd, till förmån för en modell där enbart tidsbegränsade tillstånd beviljas. Det har också framförts att redan beviljade permanenta uppehållstillstånd ska kunna omvandlas retroaktivt till tillfälliga, något som enligt statistikuppgifter kan påverka mellan 98 000 och 180 000 personer – många av dem med mycket lång vistelsetid i Sverige, i vissa fall över ett decennium.

Förslaget väcker en rad allvarliga frågor om rättssäkerhet, proportionalitet och respekt för grundläggande rättigheter. Ett beslut om permanent uppehållstillstånd är ett gynnande förvaltningsbeslut som enligt etablerad rätt inte ska kunna omprövas till nackdel för individen, såvida inte mycket särskilda skäl föreligger. Att ensidigt riva upp dessa beslut kan strida mot svensk rätt, EU-rätt och förvaltningsrättsliga principer som ska skydda individen från godtycklig maktutövning.

De humanitära konsekvenserna skulle också bli mycket omfattande. Många av de berörda har under lång tid etablerat sig i samhället – med arbete, barn i skolan, engagemang i föreningsliv och andra band till det svenska samhället. Osäkerheten som detta förslag medför riskerar att underminera tilliten till både rättsstaten och staten i stort. Människor som levt upp till samhällets krav, som gjort ”allt rätt”, riskerar att nu kastas ut i ovisshet och otrygghet.

Regeringens argumentation om att detta är ett sätt att motivera människor att uppnå medborgarskap förutsätter att alla har samma förutsättningar att klara de krav som ställs, såsom språk-, identitets- eller inkomstkrav. Det bortser från strukturella hinder som exempelvis ålder, sjukdom, funktionsnedsättning eller brist på tillgång till dokument från länder med kollapsade förvaltningssystem.

Särskilt oroande är hur barn drabbas. Sverige har redan fått kritik från FN:s barnrättskommitté för brister i asylprocessens hänsyn till barns rättigheter. Att nu ytterligare försvaga barns trygghet genom att införa en rättsordning där

långsiktig säkerhet saknas strider mot barnkonventionen, som numera är svensk lag.

Sverige ska inte vara ett land som skapar rättsosäkerhet, bryter löften och underminerar människors framtidstro. Det behövs en långsiktig och human flyktingpolitik som bygger på rättsstatliga principer och internationella åtaganden.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till migrationsminister Johan Forssell:

1. Anser ministern att det är förenligt med svensk rätt, EU-rätt och förvaltningsrättsliga principer att retroaktivt riva upp redan beviljade permanenta uppehållstillstånd?
2. Vilken rättslig analys ligger till grund för regeringens bedömning att detta är möjligt utan att bryta mot gällande rättsstatliga principer?
3. Hur avser ministern att säkerställa att särskilt utsatta grupper – såsom äldre, personer med funktionsnedsättning eller barn – inte hamnar i en oviss situation eller förlorar rätten att stanna i Sverige?
4. På vilket sätt har barnkonventionens princip om barnets bästa vägts in i beredningen av detta förslag?
5. Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att undvika att tusentals personer som bott länge i Sverige hamnar i en oviss situation, genom att deras löften om varaktig trygghet genom permanenta tillstånd dras tillbaka?

.....

Tony Haddou (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren